

Wat zegt de uitslag van de Biestopnamecheck?

De Biestopnamecheck meet via bloedonderzoek wat een kalf daadwerkelijk heeft opgenomen aan beschermende antistoffen (IgG) uit biest.

De uitslag vertelt of het dier op tijd, de juiste hoeveelheid en kwaliteit biest heeft gehad, en helpt zo bij het optimaliseren van het biestmanagement.

Koppelonderzoek (minimaal 5 monsters)

Voor een goed inzicht in het biestmanagement op bedrijfsniveau zijn minimaal vijf bloedmonsters (serum) van kalveren in de leeftijd van 2 – 7 dagen nodig.

Op basis van de uitslag van vijf monsters kan een goed koppeladvies worden gegeven.

Wanneer tenminste vier van de vijf kalveren een waarde van > 10 gram IgG/liter hebben is de uitslag 'voldoende'. In geval van problemen moet de oorzaak dus elders gezocht worden. Er is sprake van een afwijkende uitslag als tenminste twee van de vijf kalveren een waarde van ≤ 10 gram IgG/liter hebben.

Aantal kalveren met uitslag ≤ 10 gram IgG/liter	Interpretatie koppeluitslag
0	voldoende
1	voldoende
2	afwijkend
3	afwijkend
4	afwijkend
5	afwijkend

Individueel onderzoek

Op dierniveau kan bij kalveren in de leeftijd van 2 tot 7 dagen nader onderscheid gemaakt worden in drie uitslagcategorieën: een te lage, voldoende en goede biestopname:

	Te laag (≤ 10 g/L)	Voldoende (10-15 g/L)	Goed (> 15 g/L)
IgG	Er zijn onvoldoende antistoffen (IgG) opgenomen via de biest.	Er zijn voldoende antistoffen (IgG) opgenomen via de biest.	Er zijn ruim voldoende antistoffen (IgG) opgenomen via de biest.

Wat te doen bij een afwijkende uitslag?

Bij een afwijkende uitslag is het advies de biestkwaliteit (1) te controleren en na te gaan of de kalveren de biest wel tijdig (2) en/of voldoende (3) binnenkrijgen.

1. Biestkwaliteit

Goede biest moet tenminste 50 gram IgG per liter biest bevatten, hoe meer hoe beter. De concentratie van IgG in biest kan variëren van < 1 tot > 200 gram/liter. De biestkwaliteit kan op een aantal manieren gemeten worden, onder andere met een colostrometer (dompelaar) of een refractometer. Nadeel van een colostrometer is dat het alleen een betrouwbare uitslag geeft bij een biesttemperatuur van ongeveer 20 °C. Indien de biestkwaliteit onvoldoende is, is het zinvol om naar de voeding tijdens de droogstand te kijken (voorziening mineralen/vitaminen, eiwit en energie) en naar het mogelijk uitliggen van de biest.

Wordt de biest hygiënisch gewonnen en bewaard? Een verhoogd kiemgetal van de biest zorgt voor een verhoogde infectiedruk in de darm en verlaagt de efficiëntie van opname van IgG door de darm. Het is dus belangrijk dat een koe hygiënisch wordt gemolken en dat biest die niet meteen wordt gevoerd, in de koelkast wordt bewaard. Wanneer een kalf biest uit de vriezer krijgt omdat de eigen moeder onvoldoende of geen goede biest geeft, is het zaak dat de biest zeer langzaam wordt ontdooid en niet bijvoorbeeld in een magnetron die biest snel verhit. Boven een temperatuur van 60°C worden antistoffen onwerkzaam. Biest kan ingevroren een jaar bij -21 °C bewaard worden.

2. Tijdig biest verstrekken

Een ander belangrijk punt van aandacht bij een te lage IgG-waarde in het bloed, is het moment van de eerste biestverstrekking. Krijgen de kalveren de biest direct na de geboorte verstrekt? De darm is alleen de eerste levensdag "doorlaatbaar" voor het opnemen van IgG in het bloed. Al vanaf 4 uur na de geboorte daalt de efficiëntie van opname van IgG door de darm en na een halve dag is de opname al gehalveerd. Daarom is het van groot belang dat het kalf binnen een uur na geboorte de eerste biest krijgt.

3. Voldoende biest verstrekken

Ook de hoeveelheid biest die kalveren op hun eerste levensdag binnenkrijgen is cruciaal voor de IgG-waarde in het bloed en dus een punt van aandacht bij een afwijkende uitslag. Voldoende biest drinken is van groot belang om een kalf te beschermen tegen allerlei ziekteverwekkers in de eerste levensweken. Advies is kalveren direct na geboorte 2 - 2,5 liter eerste biest te verstrekken met een speenemmer of fles met speen. Na 6 - 8 uur is het belangrijk dat een kalf nog eens 1,5 - 2 liter eerste biest krijgt, zodat het in totaal dan ten minste 4 liter eerste biest heeft gehad. Na de derde voeding (1,5 liter eerste biest) op de eerste levensdag heeft het kalf dan 5 - 6 liter eerste biest gehad. Indien het kalf niet wil drinken, is het advies het kalf direct na geboorte 4 liter eerste biest te geven met de sonde. Bij een kalf met een laag geboortegewicht is tenminste 3 liter eerste biest gewenst. Noteer per kalf de biestopname en gemeten biestkwaliteit. Indien een kalf biest krijgt van een andere koe, is het zinvol om dit ook te noteren.